

HNB

70 dana do eura – novi početak

Boris Vujčić, guverner
Split, 22. listopada 2022.

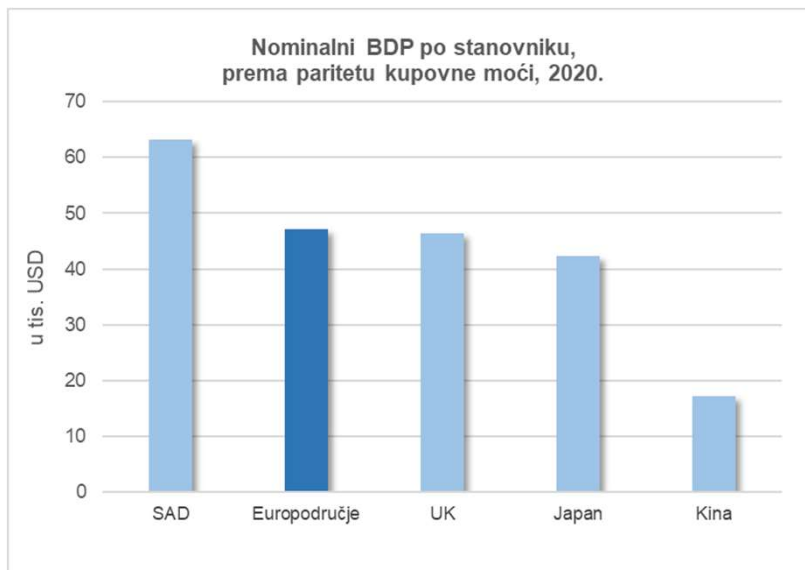
HRVATSKA NARODNA BANKA • CROATIAN NATIONAL BANK

Pregled

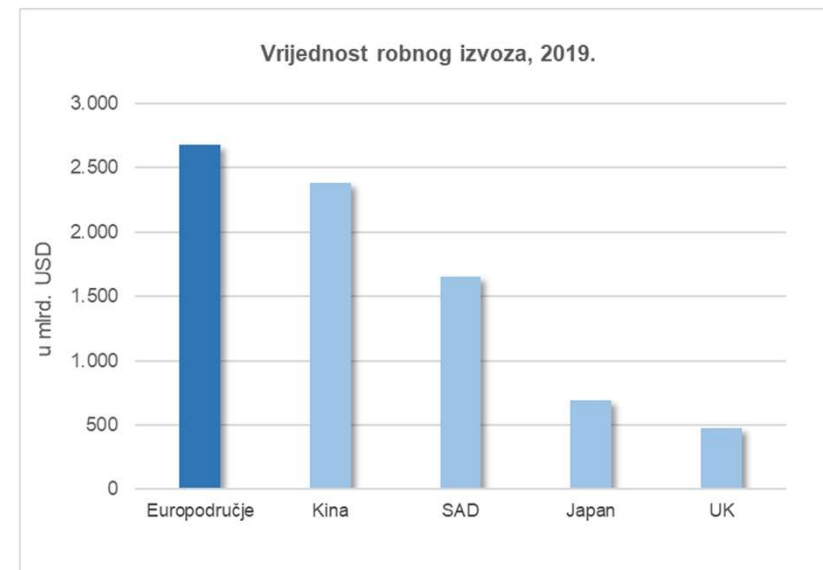
- Međunarodna uloga eura
- O procesu uvođenja eura
- HNB u Eurosustavu
- Potpora uvođenju eura u Hrvatskoj

- Međunarodna uloga eura

Europodručje je, među ključnim svjetskim gospodarstvima, drugo najbogatije gospodarstvo i najveći izvoznik

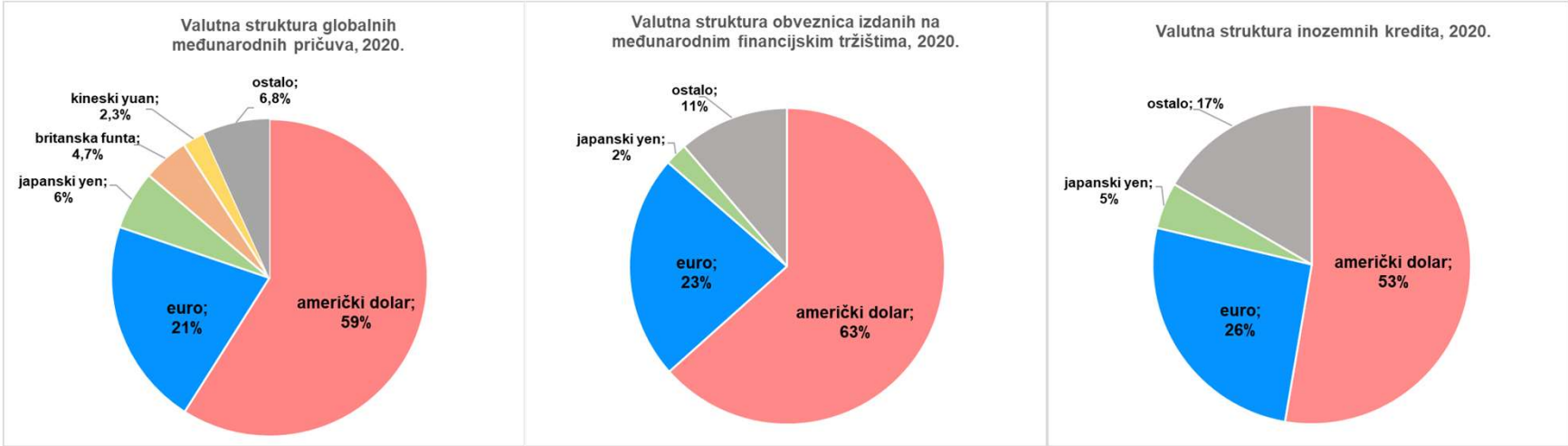

Izvor: Svjetska banka

Izvor: MMF

Euro je druga najvažnija svjetska rezervna valuta

Izvor: ESB

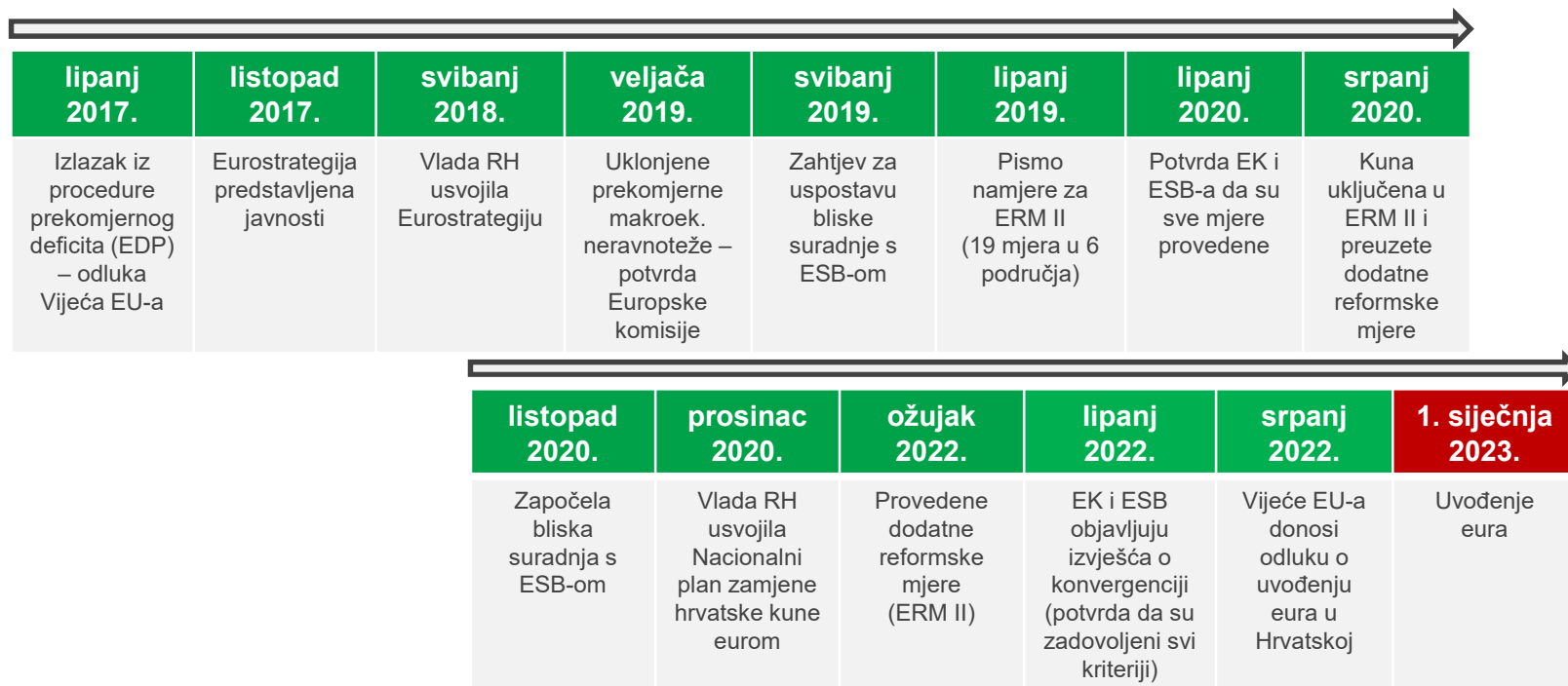
Prednosti svjetske rezervne valute

- Država čija valuta ima status svjetske rezervne valute uživa niz prednosti, uključujući:
 - **vrlo povoljne uvjete zaduživanja na međunarodnim tržištima kapitala**
 - to je odraz snažne potražnje investitora za obveznicama izdanimi u rezervnoj valuti
 - **nisku ranjivost na tečajna kretanja**
 - države koje se mogu nesmetano zaduživati u vlastitoj valuti nemaju problem dolarizacije/euroizacije ⇒ u takvim uvjetima, deprecijacija tečaja ne uzrokuje negativne bilančne efekte
 - **visoku otpornost na financijske poremećaje i vanjske šokove**
 - kao rezultat niske ranjivosti na tečajna kretanja i snažne potražnje investitora za obveznicama

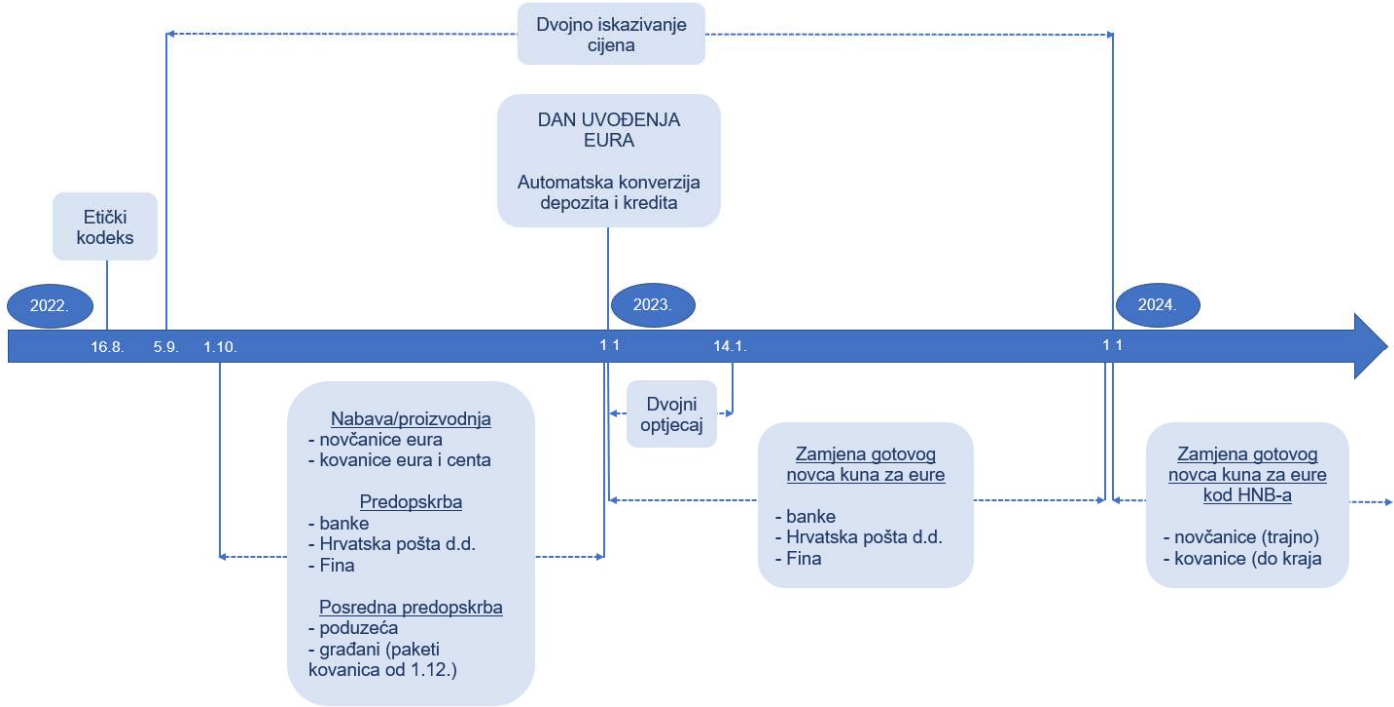
- ... te, kao odraz svega navedenoga:
 - **znatan kapacitet za vođenje aktivne monetarne politike**

- O procesu uvođenja eura

Uvođenje eura je višegodišnji proces s više etapa, a koje smo savladavali uspješno u najkraćim mogućim rokovima gledano od početka procesa 2017. godine, usprkos otegotnim okolnostima

Pregled aktivnosti vezanih uz zamjenu kune u euro

Mjere za zaštitu potrošača

- U Hrvatskoj javnosti postoji bojazan da će uvođenje eura dovesti do zamjetnog povećanja cijena i pada životnog standarda

Koji je najveći rizik uvođenja eura?

Izvor: Ipsos, ožujak 2021.

PRAVILO ZA PRERAČUNAVANJE CIJENA

(Zakon o uvođenju eura donosi preciznu formulu za preračunavanje cijena)

DVOJNO ISKAZIVANJE CIJENA

(na snazi od rujna 2022. do kraja 2023.)

ETIČKI KODEKS

(sva poduzeća pozvana su uključiti se u Etički kodeks čime se obvezuju da neće neopravdano povećati)

INFORMIRANJE GRAĐANA O KRETANJU KLJUČNIH CIJENA

(DZS će kontinuirano pratiti kretanje cijena ključnih kategorija proizvoda i usluga o čemu će se redovito informirati javnost)

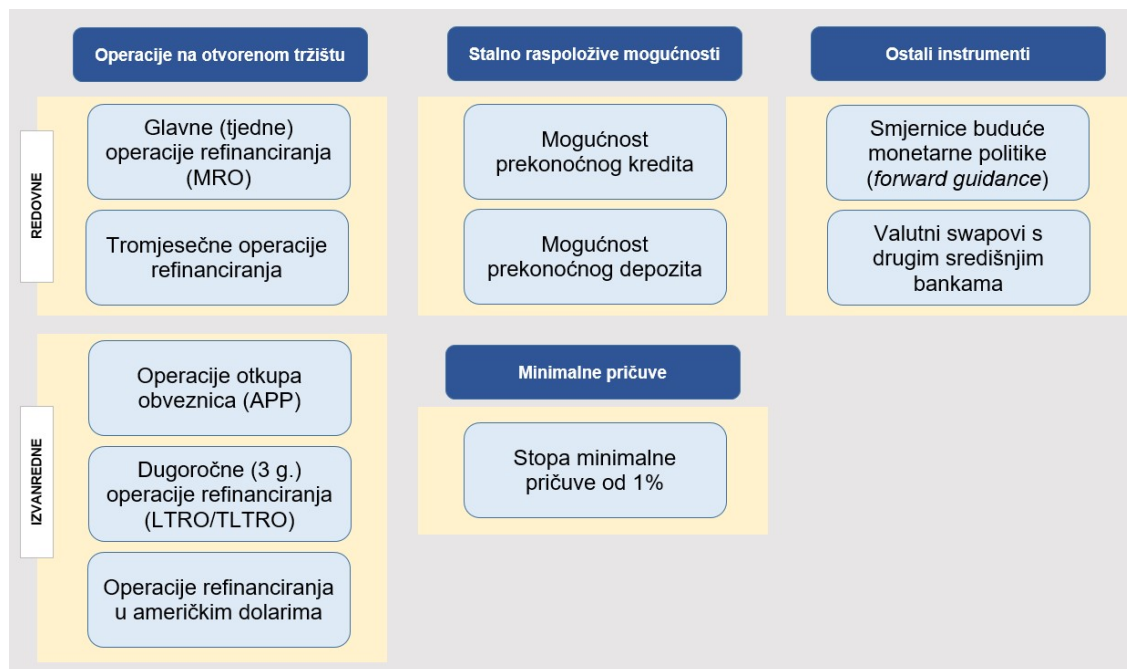
- HNB u Eurosustavu

HNB postaje dijelom Eurosustava 1. siječnja 2023.

Guverner HNB-a bit će član Upravnog vijeća Europske središnje banke

Okvir za monetarnu politiku Eurosustava vrlo je sličan sadašnjem okviru HNB-a, ...

... no određene prilagodbe su ipak potrebne

- **Obvezna pričuva** (donedavno 9%) zamjenjuje se **minimalnim pričuvama** (1%)
- **Minimalno potrebna devizna potraživanja** (donedavno 17%) se ukidaju
- Guverner HNB-a počinje sudjelovati u **kreiranju monetarne politike** ESB-a
- HNB se mora operativno pripremiti za **provođenje svih vrsta monetarnih operacija** koje provodi Eurosustav, uključujući one koje do sada nije provodio
- HNB prenosi ESB-u **manji dio svojih međunarodnih pričuva** (ispod 5%), dok će s preostalom imovinom i nadalje samostalno upravljati

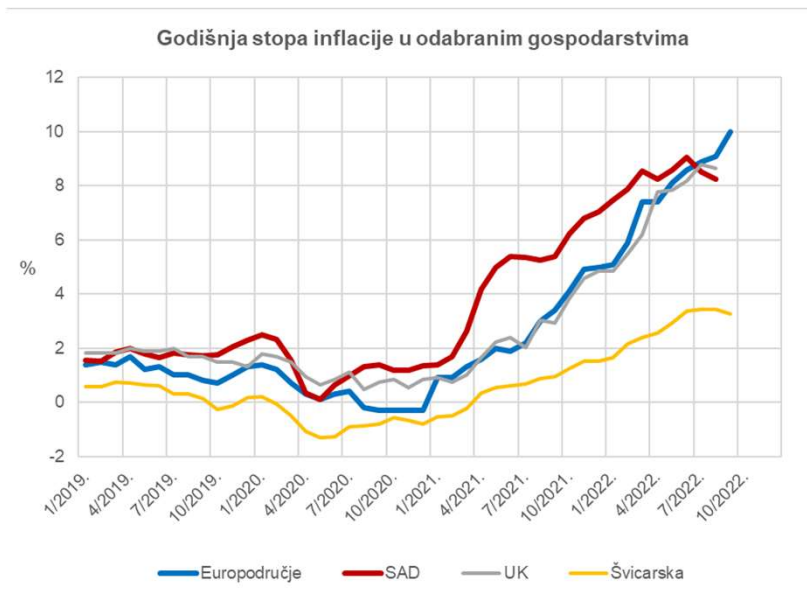
HNB nakon uvođenja eura – bankovna unija

- Danom uvođenja eura Hrvatska će postati punopravna članica bankovne unije
 - promjene u odnosu na danas nisu velike – uspostavom bliske suradnje između HNB-a i ESB-a 2020. Hrvatska je već *de facto* pristupila bankovnoj uniji
 - ESB je preuzeo odgovornost za superviziju sistemske značajnih hrvatskih banaka, a HNB u ime ESB-a nadzire banke koje su svrstane u manje značajne
 - nakon pristupanja europodručju odluke ESB-a izravno se primjenjuju
 - ESB ima pravo postrožiti određene makroprudencijalne mjere u Hrvatskoj ako ocijeni da mjere nisu dovoljno restriktivne (engl. *top-up powers*)
 - Jedinstveni sanacijski odbor (SRB) preuzeo je nadležnost za sanaciju svih hrvatskih banaka
 - HNB ima predstavnika u Supervizorskom odboru ESB-a i u SRB-u, čime formalno sudjelujemo u donošenju odluka koje se tiču bankovnih grupacija iz europodručja na konsolidiranoj razini

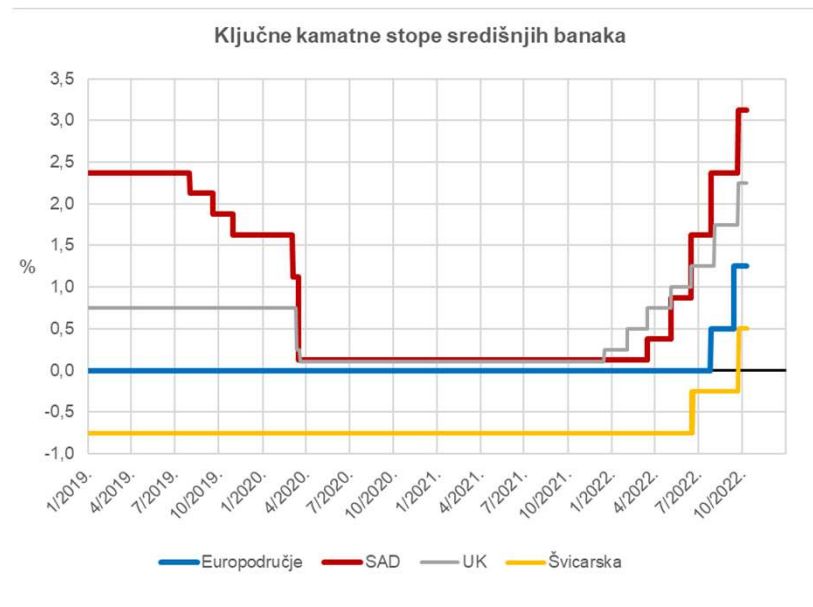
HNB nakon uvođenja eura – ostale zadaće

- HNB će nastaviti i dalje samostalno obavljati niz aktivnosti koje i sada provodi, u skladu sa zajedničkim procedurama tamo gdje one postoje:
 - makrobonitetna politika
 - supervizija kreditnih institucija (u okviru SSM-a)
 - upravljanje međunarodnim pričuvama
 - neometano funkcioniranje platnog sustava
 - izdavanje novčanica i kovanica eura
 - proizvodnja službene statistike
 - nadzor provedbe propisa za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma
- Sveukupno, s ulaskom u europodručje poslovni zadaci se u bitnoj mjeri povećavaju
 - stručnjaci HNB-a će potpuno ravnopravno sudjelovati na sastancima otprilike 160 odbora, pododbora, radnih skupina i drugih radnih tijela u okviru Eurosustava i Jedinstvenog nadzornog mehanizma

Hrvatska ulazi u europodručje u uvjetima krize te povijesno visoke inflacije koja je okidač za normalizaciju monetarne politike ...

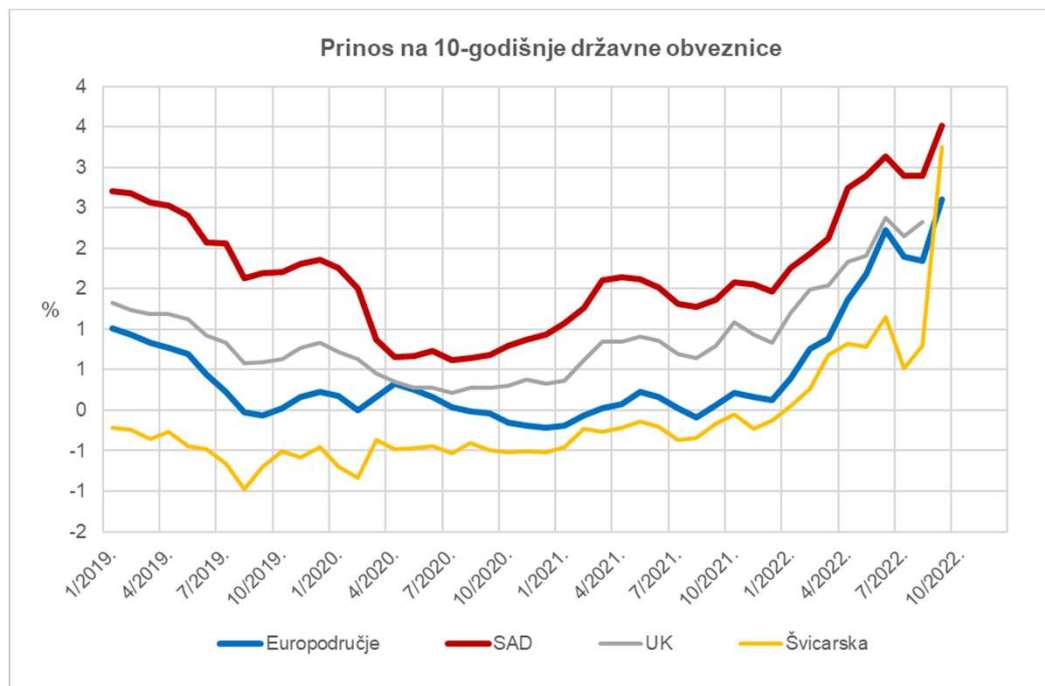

Izvori: MMF, Eurostat

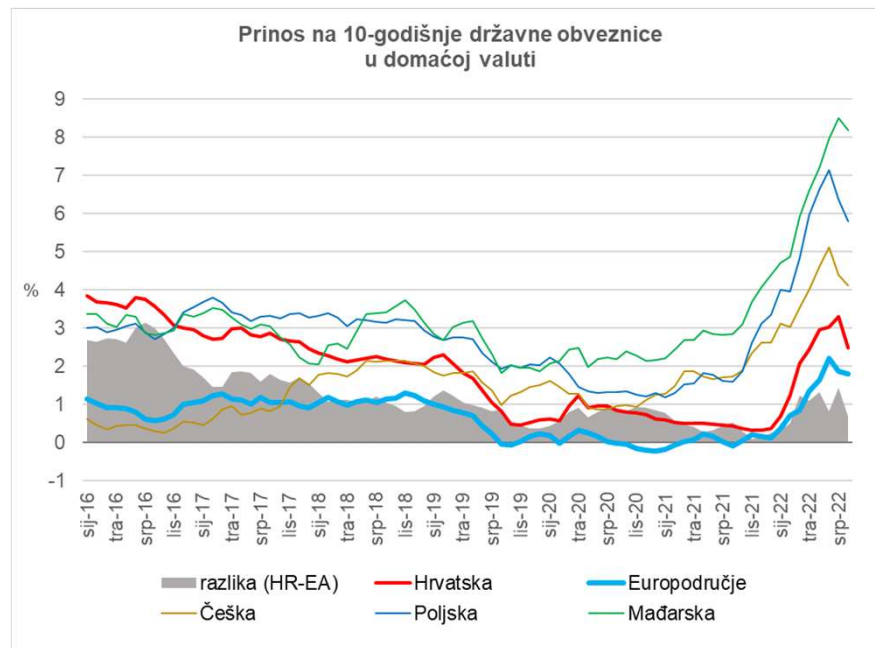
Izvor: BIS

... što dovodi do pogoršanja globalnih uvjeta financiranja

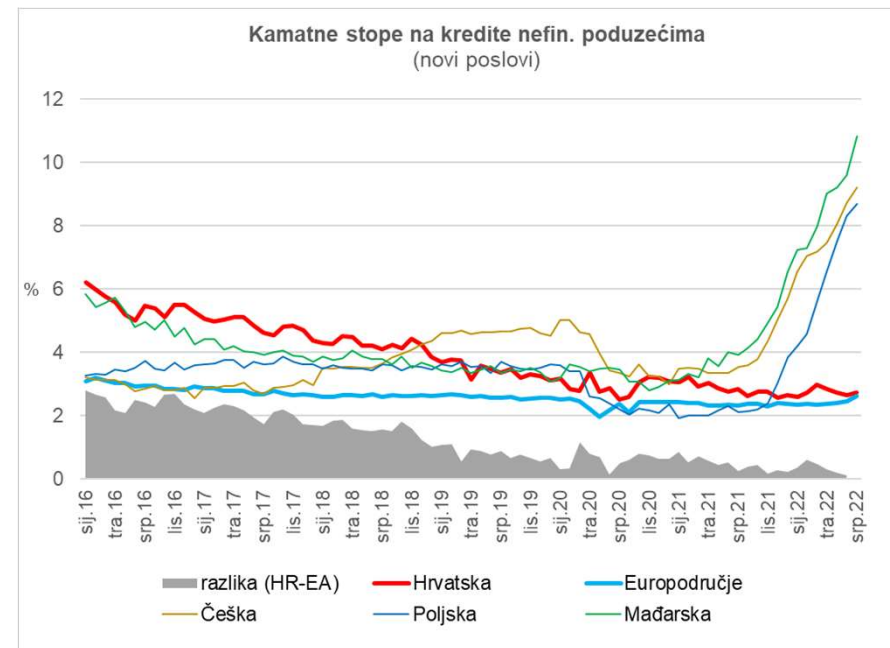

Izvori: Eurostat; FRED database

U takvim uvjetima, Hrvatskoj uvođenje eura pogoduje jer je rast troška zaduživanja slabije izražen nego u drugim CEE državama ...

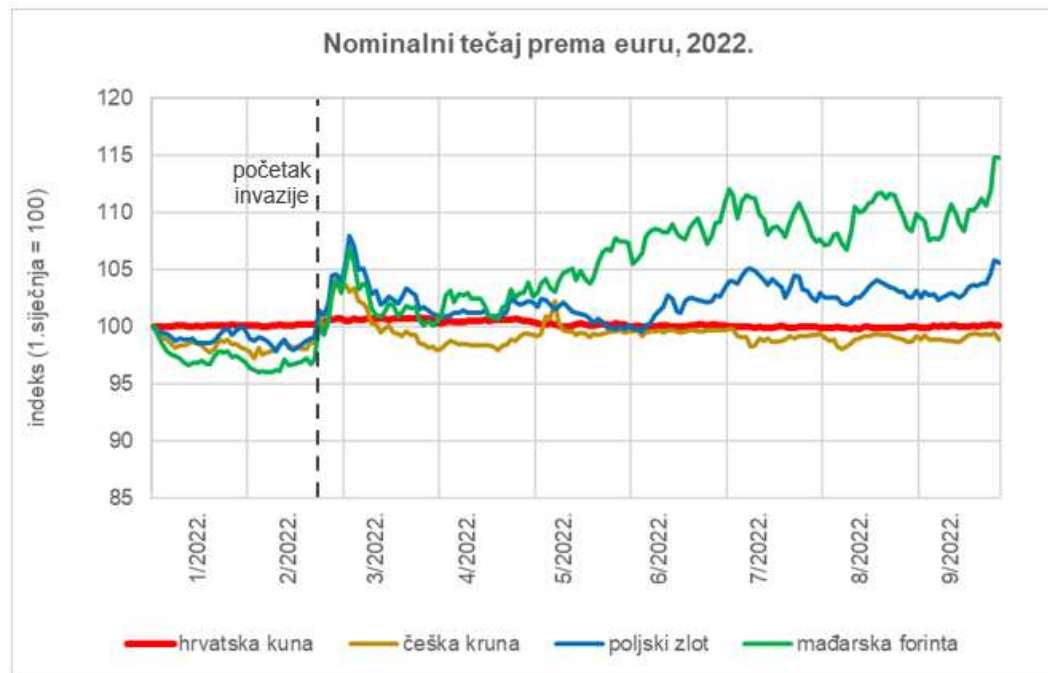

Izvor: Eurostat

Izvori: HNB; ESB; Eurostat

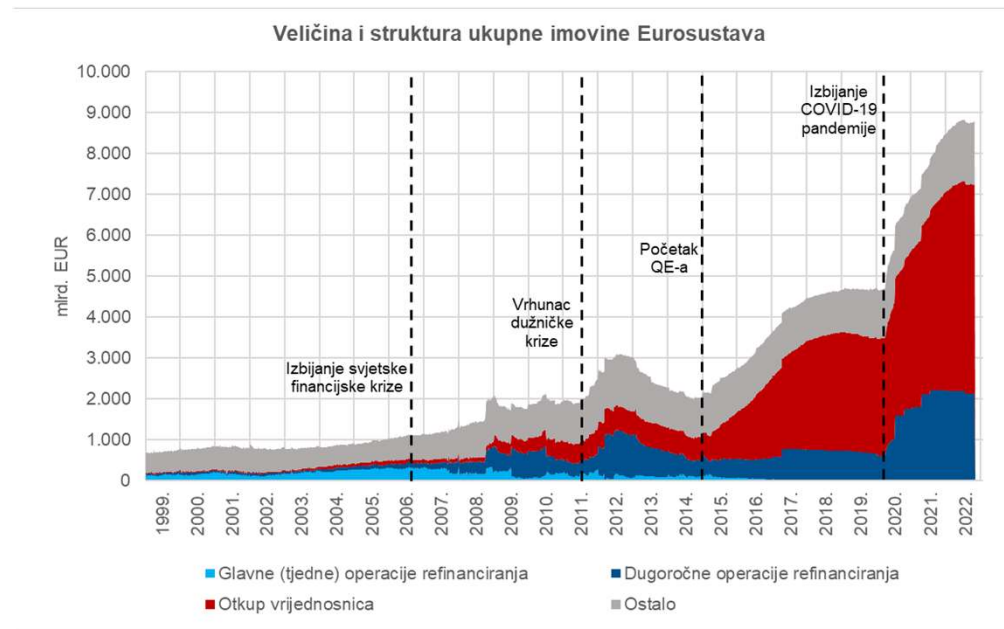
... a slabiji su bili i deprecijacijski pritisci na domaću valutu u jeku poremećaja izazvanih ruskom invazijom na Ukrajinu

Izvor: Eurostat

Općenito, otpornost na krize i vanjske šokove jedna je od glavnih prednosti pristupanja europodručju ...

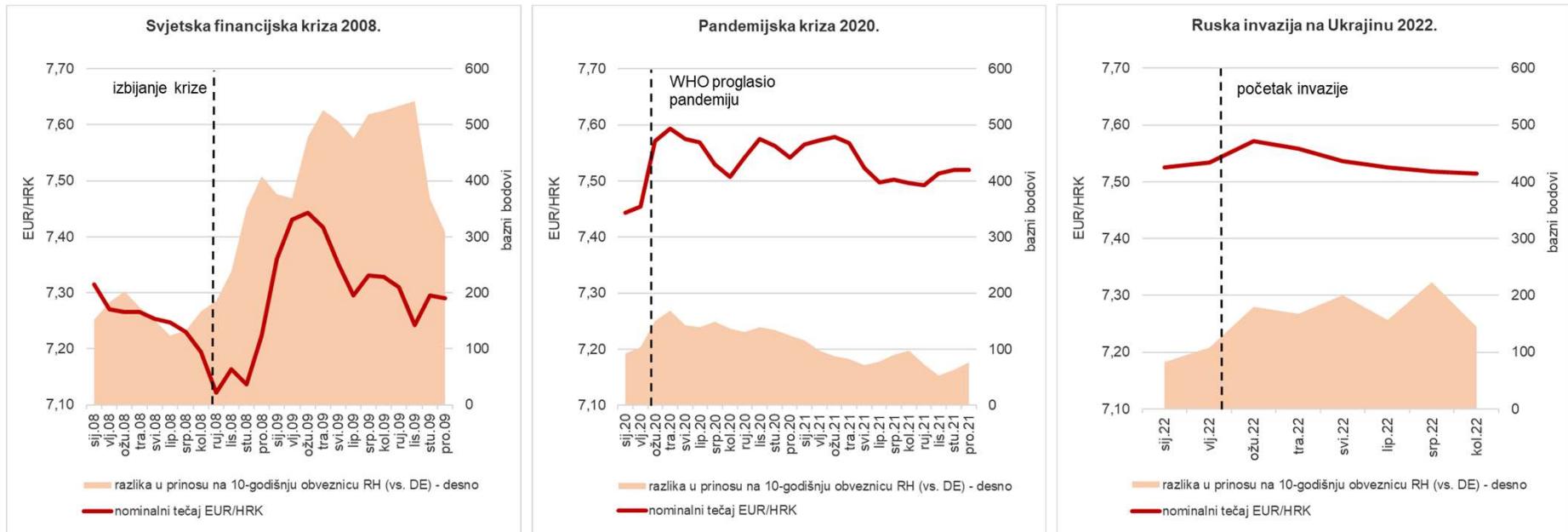
Kao dio Eurosustava, HNB će u razdobljima kriza moći pružiti potporu gospodarstvu u velikom obujmu

Izvor: Eurostat

HRVATSKA NARODNA BANKA • CROATIAN NATIONAL BANK

... a što već osjećamo kako se približavamo euru

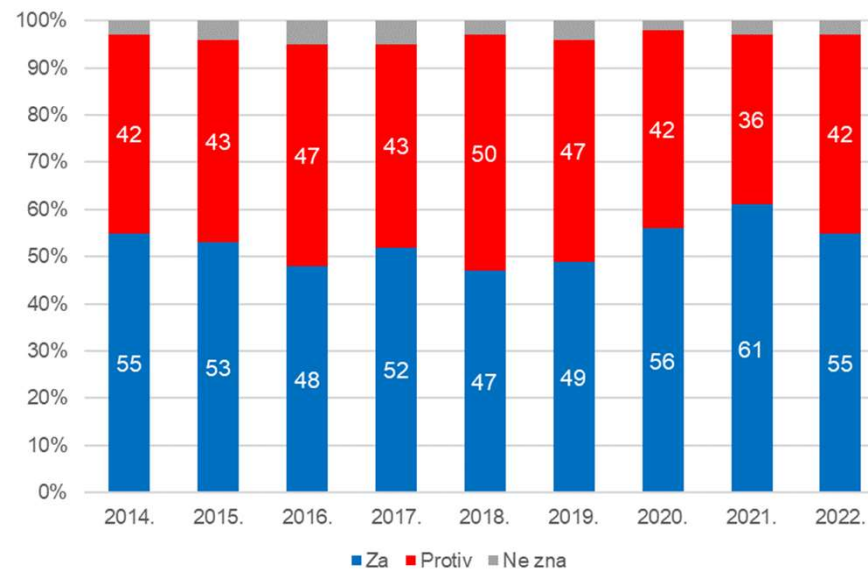

Izvori: HNB; Eurostat

- Potpora uvođenju eura u Hrvatskoj

Potpora građana euru u Hrvatskoj – anketa Eurobarometra

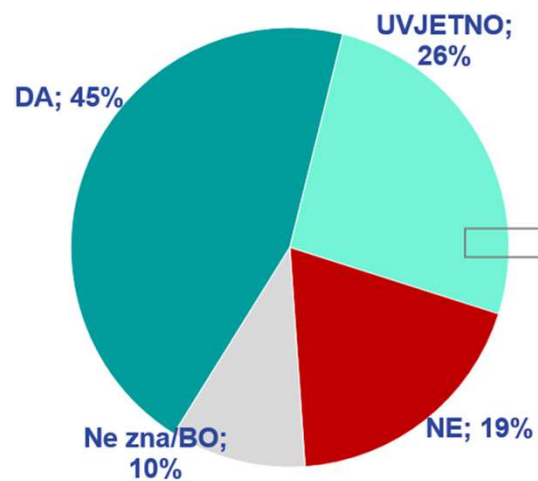
Pitanje: *Jeste li za ili protiv ideje o uvođenju eura u vašoj zemlji?*

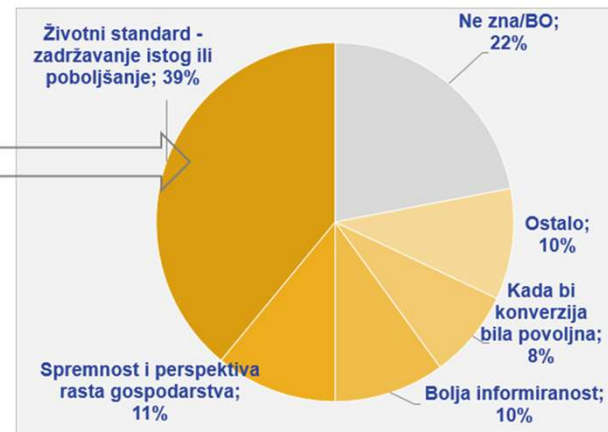
Izvori: Flash Eurobarometer 400; 440; 465; 487; 492; 508

Potpora građana euru u Hrvatskoj – anketa Ipsosa za HNB

Pitanje: Jeste li za uvođenje eura?

Pitanje: Pod kojim biste uvjetima bili za uvođenje eura?

Izvor: Ipsos, ožujak 2021.

HRVATSKA NARODNA BANKA • CROATIAN NATIONAL BANK

Zaključne napomene

- Svi preduvjeti za uvođenje eura 1. siječnja 2023. su ostvareni
- Preostalo nam je još dovršiti provedbu Nacionalnog plana zamjene
 - operativne pripreme odvijaju se prema planu
 - svi segmenti društva bit će spremni za prelazak na euro
 - posebna pozornost posvećuje se zaštiti potrošača
- Sudjelovat ćemo u odlučivanju o monetarnoj politici ESB-a
- HNB zadržava brojne zadaće i odgovornosti i u okviru Eurosustava i bankovne unije
 - obujam poslova i aktivnosti se zapravo povećava

Hvala na pozornosti

